

POLIA

ČASOPIS ZA KULTURU, UMETNOST I DRUŠVENA PITANJA

NOVI SAD - GODINA XXVI - CENA 20 DIN.

april

'80.

broj

254

UTOPLJENICI

abdulah sidran

Nema se, bogami, sa čime više medu ljudi doći. Iscijedio sam oči. Koračam, nogu pred nogu, i jednako mislim o onome koji je sam odabrao Čas. O onom što stropoštao se, sa visinom, o onome što podigo je ruku.

Otvaram vrata kuće, vrata krčme otvaram — a jednako mislim na onog koji odlazi sam. Kako pojmiti tajnu njegove moći? Da li je to snaga koja iz slaboće raste? Baš ko i ovdje, za stolom, otkuda motrim ja svijet kroz staklo, kroz mutno, kao ispod vode.

Sporije ovdje su kretnje, a zvukovi brži, i bliži. Ušao sam, da lišim se razbora i migure ali svejedno: kao da mu čujem glas! Zove li, il odaziva se — uže dok oko vrata veže — šta grli? Koga ostavlja, kome ide? Od čega bježi? Čemu hrli?

Čuju li taj glas lica ova okolo, poduhla, kao kod iz vode izvadenih? Za njim, mi, izvjesno, nećemo poći, nas čekaju naši dani: mamurluka dani i dani pića, jalove godine, doba bez pregrnuća. Prinosim staklo usni: ja više neću o jadu pjevati, iscijedio sam oči. Neću pjevati.

Zatvaram za sobom vrata, koračam, nogu pred nogu, i malko ukrivo — o njemu misleć. Razlog za jedno, i razlog za drugo — zar nisu isto? Gdje je to mjesto sa kojeg vidi se sve, jasno i čisto, ko njegovo lice, sustinom što zrači?

Sijačica, gospa, kad stigne, gdje će me naći?

aćin * bart * čomski * damnjanović * domić * from * gras * grdinić * hadžitančić * hajduković * kapetanović * maširević * savić * tolnai * vuksanović * vuletić

jezik, pojedinac i društvo

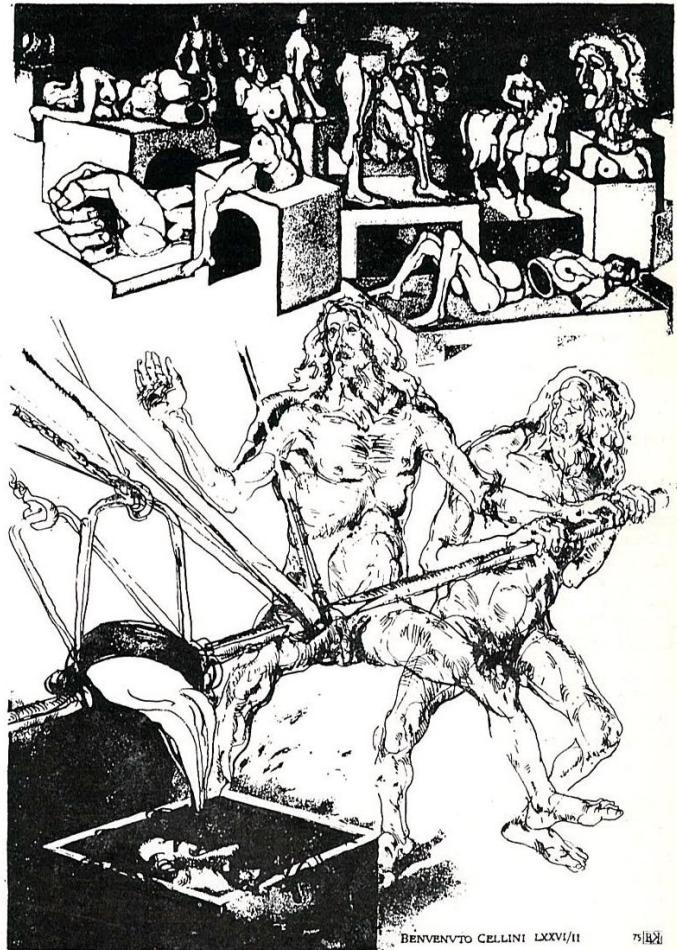
dunja jutronić-tihomirović

»Ali ljudska suština nije apstraktum koji je svojstven pojedinačnoj individui. U svojoj zbiljnosti ona je sveukupnost društvenih odnosa.«

»Sav društveni život u suštini je praktički.«

Karl Marx: »Teze o Feuerbachu«

U knjizi *Čovjek, jezik i društvo*, Samir K. Gosh ukazuje na stvarnu činjenicu da je »marksiistički pogled na jezik privukao vrlo malo pažnje, inaročito među naučnicima na Zapadu«¹ Gosh spominje samo jednu knjigu koja je tako orijentirana, a to je knjiga *Marksizma i lingvistička filozofija*, koja se ipak više bavi filozofijom nego sociologijom jezika.²

BENVENUTO CELLINI LXXVI/I

Cilj ovog članka je da se razmotre ideje određenih marksističkih orijentiranih naučnika koji se bave problemom odnosa jezika, pojedinca i društva s raznih aspekata. Izlaganje počinje mo kratkим pregledom Marxovih ideja o ulozi društva u formiranju svijesti pojedinca u stvarnim životnim situacijama. Zašto ćemo govoriti o stavovima Lava Vigotskog o problemu intelektualnog razvoja djece, a na široj kulturnoj razini o eksperimentu Aleksandrije Romanovića Lutie, kojim se dokazuje kako dolazi do kognitivnog razvoja pojedinca malkom provedenih društvenih promjena. Izlaganje ćemo završiti diskusijom Valentina Nikolaevića Vološinova o problemu jezika, pojedinca i društva i načinu na koji se pojedinac integrira u društvo pomoći jeziku.